

לכבוד :

שר הביטחון – אלוף במיל. מר יואב גלנט
מנכ"ל משרד הבטחון – אלוף במיל מר אייל זמיר
מפקד פקמ"ז – אלוף יהודה פוקס
ראש ממשלת ישראל – מר בנימין נתניהו
העתק: איתי הופמן – יו"ר ארגון הרבש"צים
מר. יורם קרין – ר. מועצה אזורית עמק המעינות
מר. עידן גרינבאום – ר. מועצת עמק הירדן

הנדון : בטחון תושבי עמק המעינות ועמק הירדן

א.ג.ג,

אנו נציגי ישובי עמק המעינות ועמק הירדן, פונים אליכם לאור שינויי סד"כ אשר בוצעו ב-48 שעות האחרונות בישובינו ולאור מצב קו הגבול הירדני מחד ומאידיך מצב גזרת ג'נין והאיזור למרגלות הגלבע.

בעמק המעינות ועמק הירדן מתגוררים למעלה מ-30,000 תושבים ב-26 ישובים.

עם פרוץ המלחמה, קבלו הרבש"צים בישובים הוראה לגייס חברים לכיתות כוננות ישוביות.

ההירתמות של התושבים ובעיקר של הרבש"צים אשר הבינו שהם אלו אשר יתנו מענה ראשוני בזמן ארוע ובמיוחד לאור אירועי ה-7.10.23 היתה גדולה ומעוררת הערכה והערצה.

מאות מ"בני המקום" נטשו את מקומות עבודתם התנדבו והתגייסו בצווי 8 ופנו להגנה על הבית. בשבועות של שמירות, אימונים והכשרות, והכל בכדי להיות ערוכים לכל תרחיש. ואכן אנו מוכנים !!

בתאריכים שבין 19.12.2023 ועד 21.12.2023 הונחו הרבש"צים לשחרר את כלל מגויסי המילואים שגויסו לפקע"ר על מנת שיגויסו מחדש תחת חטיבה 417.

כך נאמר : השחרור מפקע"ר הינו מייד, גיוס לחטיבה 417 הינו מייד.

לאור הנחיית הרבש"צים מגויסי תוכנית בני המקום בפקע"ר שמו פעמיהם לבסיס החותרים הזדכו על נשקים וציוד כנדרש וחזרו אל יישוביהם בציפייה ובהבנה שגיוסם מייד וחזרתם לפעילות מיידית!

בפועל גיוס מחדש לחטיבה 417 לא קרה מה שהוביל לקריסת מערכי ההגנה היישוביים וכיתות הכוננות לרמת אי יכולת הגנה יישובית ראויה בהיקף האוכלוסייה האמור.

הבטחות לחוד ומעשים לחוד

הודעות דוברות מועצת עמק המעינות מתאריך 21.12.23

"אתמול נודע לנו באופן פתאומי ובניגוד לסיכומים שהחל שיחרור של חיילי המילואים ביישובים העורפיים שלנו. מבירור שערכנו המהלך שתוכנן לחייל את "בני המקום" ע"י החטיבה נעצר ע"י אלוף הפיקוד.

בעקבות שיחה של ראש המועצה עם מפקד הנפה סוכס שבמידה וההעברה לחטיבה לא תצלח, הם יגויסו מחדש לפיקוד העורף. נמשיך לעקוב ולעדכן-שבת שקטה וטובה.

אופירה שגב-דוברות המועצה"

לצערנו התחושה היא כי יד ימין לא מתקשרת עם יד שמאל.

עשרות חיילי מילואים אשר נרתמו למשימה בתחושת דחיפות ומחויבות עצומה למערכת הביטחון ולקהילות בהן הם חלק אינטגרלי ועיקרי שוחררו מהרגע להרגע בתחושת השפלה, ניצול ובאמירה חדה וברורה-"אנחנו נהיה עוטף עזה הבאים לאור התנהלות זו" (הציטוט במקור).

לצערנו התחושה הרווחת ולמרות הרצון העז להשתתף בעשיית הביטחון השוטף ולהירתם למאמץ הלאומי בסיוע למערכות הביטחון השונות היא שמשרד הבטחון מפקיר את היישובים בעמק הירדן ועמק המעינות בצורה מודעת, מכוונת וחסרת אחריות.

הפגיעה ברבש"צים ובכיתות הכוננות בעמק הירדן ועמק המעינות היא אנושה!

אותם גיבורים שלצערנו, ב.7.10. הוכיחו לכולם כי הם אלו ששמרו על היישובים ככל שיכלו בכח מגן חסר ללא ציוד ראוי והכנה לגרוע מכל -חלקם אף שילמו בחייהם וכבר אינם!!!!

פגיעה זו אנושה ומשמעותה פגיעה ישירה בביטחון היישובים ותושביהם אשר התעוררו לבוקר פחות בטוח בהבנה שכיתות הכוננות כמעט ולא קיימות ביישוביהם. תושבים אלו הם אשר מאכלסים ומיישבים את איזורי הפריפריה, הנושקים לגבולה המזרחי של מדינת ישראל והכל מתוך ציונות ואהבת הארץ.

בשבת הארורה של ה 7.10.23, מצאו עצמם תושבי העוטף מופקרים ובודדים במערכה. בלי כיתות כוננות במוכנות מלאה, והתוצאות ידועות. קונספציית הביטחון אשר קדמה ל 7.10.23 קרסה ולאור תוצאות יום ארוך זה צריכה להיגנז ולהבנות מחדש תחת המסקנות והעובדות הידועות לנו כבר היום.

האם הלכח נלמד ?? לצערנו הרב אנו בתחושה שלא!!

עלינו ליישם את תפיסת הביטחון הראויה והנכונה לעת הזו ולאחריה. עוד יגיעו ימים שקטים בהם נבחן בשקט ובצורה מעמיקה את תפיסת הביטחון העתידית.

היום עלינו לתת מענה לביטחון תושבינו, ועלינו כראשי קהילות ורבש"צים לוודא שמחדלי העבר לא יחזרו וייקטעו את שיגרת חיינו ותחושת הביטחון באזורינו-עלינו להיערך ולשמר את כח ההגנה היישובי ובהקדם האפשרי!!

לאור אירועי הימים האחרונים ובימים אשר קדמו לפירוק כח ההגנה היישובי-תחושתנו היא תחושת כשל מוחלט בשיקול הדעת של מערכת הביטחון !

אנו ללא תכנית סדורה- לא מתקיים שיח עם ראשי היישובים ורבש"צים לטובת מיפוי הצרכים ותשובה ראויה לאיומים ולאתגרים שעוד נכוננו לנו כיישובי פריפריה ולמדינת ישראל.

האם תפיסת ביטחון אשר מדברת על תוכניות עבר שלא עודכנו שנים ארוכות מאוד (מעל 10 שנים) תפיסה ביטחונית המושתת על כל מה שקדם ל7.10.23 רלוונטית לנו לנוכח האירועים הקשים בעוטף עזה? אנו סבורים שלא ומתבססים על ניתוח אירועי ה7.10.23.

אנו, נציגי היישובים מפצירים בכך –הקשיבו, הטו אוזן והקשיבו לראשי היישובים, לרבש"צים ובני המקום אנו מכירים את ביתנו לא פחות טוב מכל קצין בכיר ככל שיהיה!!

למרות ועל אף הערכות המודיעין והדיווחים בכלי התקשורת על ההתעצמות האיראנית וגרורותיה בדרום סוריה ומשולש הגבולות נתקבלה החלטה במשרד הבטחון להוריד את רמת האיום מעל כלל היישובים מערבית לכביש 90-האם היישובים מערבית לכביש 90 פחות פגיעים וחזירים?!

ההיסטוריה מלמדת את כולנו שלא כך הדבר מאורעות השנים האחרונות :

- **חדירת מחבל דרך הירמוך לדגניה, פציעת אזרחית ולכידתו ע"י רבש"ץ היישוב**
- **פיגוע התאבדות ביישוב ביכורה-מערבית לכביש 90**
- **פיגוע התאבדות יישוב שלוחות**
- **מעצרי מבריחי גבול אמל"ח וסמים בין צומת צמח לחסם צהוב**
- **פיגוע בעיר בית שאן ביום בחירות**

באופן מובהק וברור לתושבי העמקים כולם-האיום ברור וחד ובמיוחד בצידו המערבי של כביש 90!!

לצערנו אנו קוראים את המסמך אשר יצא תחת ידיו של משרד הביטחון לגורמי הביטחון ביישובים ומסרבים להאמין!!!

האם על מי מאיתנו לשאת דרגות של קצין בכיר על כתפיו בכדי להבין את הברור מאליו ולהזכיר את הפלת המל"ט אשר חדר מאיזור משולש הגבולות לאזורינו ובסופו של דבר הופל ע"י מטוסי קרב באזורינו?? גורמים עויינים יושבים לגבולנו ורק מחכים להזדמנות הראשונה לפגוע בנו ללא רחם.

בחודשיים האחרונים אנו התושבים שומעים את הדי הפיצוצים והירי הבלתי פוסק מעברו השני של הגבול-לא מקובלת עלינו התשובה והגישה של מערכת הביטחון-הצבא הירדני מבצע ירי הרתעתי למניעת הברחות וחדירות- האם שוב אנו שמים את ביטחוננו האישי בידי אחר???

בשבוע האחרון דווח בתקשורת אודות שיגור חוליות חיזבאללה ע"י איראן לאיזור משולש הגבולות והירמוך במטרה לחדור את שטחינו ולפגוע בנו-האם הנחת מטען בצומת מגידו(מגבולה הצפוני של ישראל) בימי שיגרה לא הניחה את דעתם של קברניטי מערכת הביטחון שגבולות המדינה מצידה המזרחי חדירים ופרוצים ועלינו להיות ערוכים לכל תרחיש??

הנחת היסוד הרווחת בדומה להנחת היסוד טרם 7.10.23 זהה לחלוטין באדישות מערכת הביטחון למצבנו וכך כותבים דר' אלי אלשיך ואיציק וולף ממכלול ניתוח זירות ומידע, ענף התנהגות ומחלקת אוכלוסייה פקע"ר בתאריך 30\11\2023:

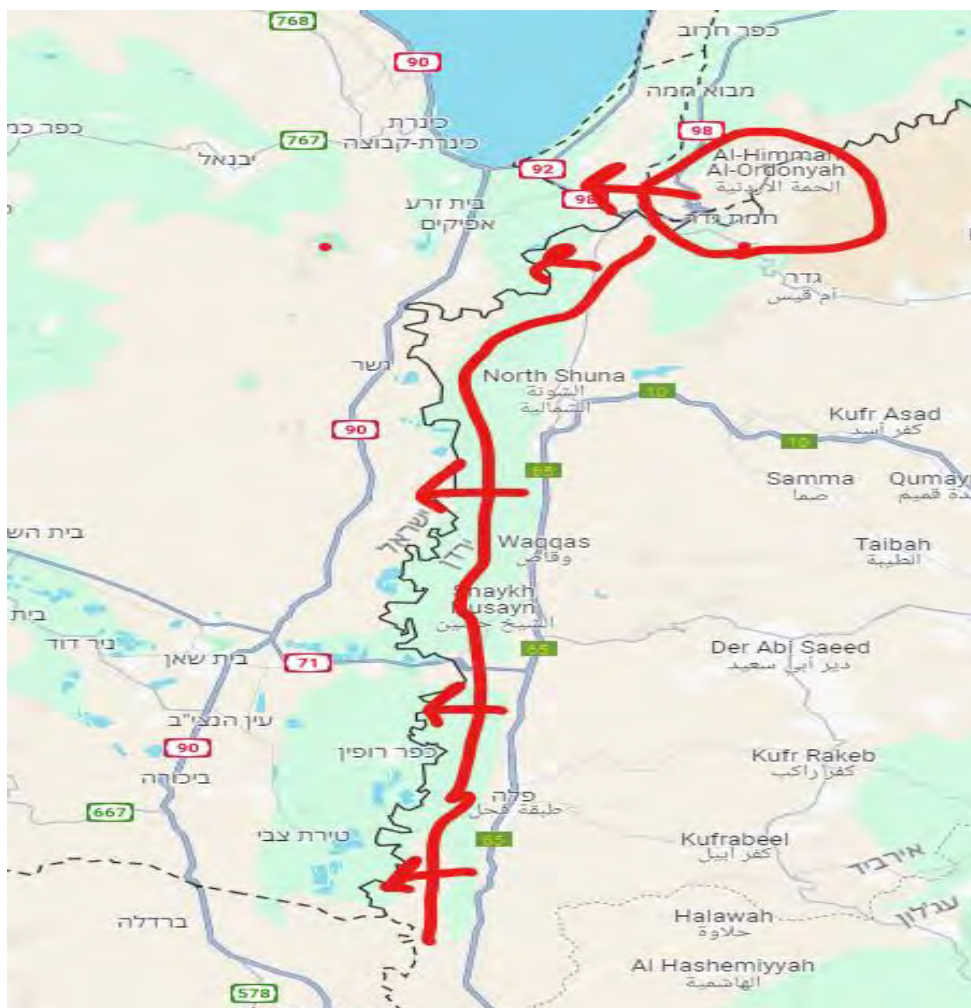
"ניתן לראות אם כן, שמשטר אסד איבד שליטה לחלוטין על גזרת רמת הגולן הקרובה לגבול עם ישראל, וכי איראן למעשה מכתיבה שם את סדר היום.

לכן, אין בסיס להנחה שזירה נוספת לא תפרוץ מסוריה משום שאסד אינו מעוניין בזירה נוספת."

האם אירועי ה-7.10.23 לא נצרבו מספיק בתודעת המערכת כולה בכדי להבין את זעקת הישובים ראשיהם הרבש"צים ותושביהם ?

כולנו יודעים ומבינים שאירוע ביטחוני כזה או אחר ייתרחש פה-האם יהיה זה אירוע הדמים של ה-7.10.23??

לכולנו ברור שמופע החקיינות הביטחוני בוא יבוא!!!! דרכם של שהידים!

למרות ועל אף כל זאת-משרד הביטחון ואו מי מטעמו בחר להוריד את רמת האיום עד כדי הורדת רמת כוונות לרמה אשר איננה מאפשרת הגנה יישובית ומרחבית ראוייה בעמק המעינות על ישוביו ובעמק הירדן על ישוביו.

אנו-ראשי היישובים קוראים לשר הביטחון ולמנכ"ל משרד הביטחון עיצרו את ההפקרות!!!

אנו דורשים לחזק את הרבש"צים ביישובנו ולהשיב את המצב לקדמותו-כיתות כוונות בסד"כ מלא המאפשר הגנה יישובית ראויה לתושבי היישובים!!

אדוני שר הביטחון מר יואב גלנט ומנכ"ל משרדך מר אייל זמיר אנו דורשים להיפגש עימכם בעת הזו ובהקדם האפשרי עם ראשי היישובים והרבש"צים מגיני היישובים לקבלת החלטות משותפות ולעצירת כל צעד נוסף שתוצאתו הסופית הפקרת היישובים וחלילה התמודדות נוספת עם אירועים דומים כדוגמת אירועי ה-7.10.23

על החתום:

נציגי יישובי העמקים ורבש"צים יישוביים

מצ"ב:

נספח א' - חתימות יישובי העמק

נספח ב' – מכתב ר' מועצה למפקד הנפה

נספח ג' – פקע"ר: פירצתהירמוך - האסממזרח תיפתח הרעה?

נספח א' – חתימות נציגי יישובים ורבש"צים

 קיבוץ רשפים : אילה ברקן איתן - יו"ר

 רבש"צ רשפים ושלפים : זיו שניידר

ו' טבת, תשפ"ד
18 דצמבר, 2023

לכבוד
יגאל שפילמן
מפקד הנפה, פיקוד העורף

שלום רב,

הנדון: ביטחון ביישובים העורפיים

מאז פרוץ המלחמה ב 7.10.23, נערכו הישובים העורפיים שלנו להגנה על הישובים.

יחד עם הישובים נעשתה הערכות מיטבית עם הרבש"צים וכיתות הכוננות, דאגנו לצייד את הישובים בציוד מתאים, תוך טיפול במקלטים, בגדרות, ובאימונים מגוונים להגנת הישוב. יחד איתכם - הצלחנו לגייס בני מקום לתגבור כיתות הכוננות.

לאחרונה שמענו על כוונה לשחרר את בני המקום בסוף החודש.

המשרד לביטחון לאומי בתהליך בדיקה ואפיון של מרכיבי הביטחון בישובים שלנו ומה הוא מסוגל לתת במידה והוא לוקח אחריות.

יש גם הבטחה של פיקוד מרכז שגם ובמידה תהיה החלטה לצאת מהישובים שלנו יינתן לנו מספר חודשים להתארגן.

אנו דורשים את השארת "בני המקום" מגויסים כחלק מכיתות הכוננות ומציאת פיתרון ארוך טווח, כולל רבש"צ ומרכיבי ביטחון, אשר יאפשר הגנה מתאימה גם על הישובים העורפיים במועצה.

בברכה,

יורם קרין
ראש המועצה

עותק:

צחי וייס – יקל"ר

דותן פוקס – קב"ט המועצה

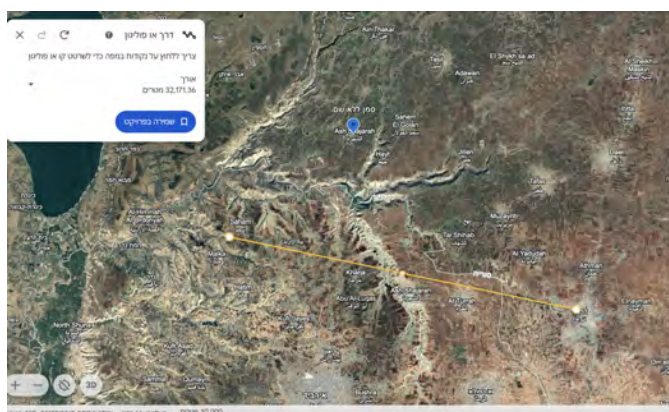
מפקדת	פיקוד	העורף
מחלקת	אוכלוסייה	
ענף	התנהגות	
30	בנובמבר	2023

רשימת תפוצה:
 רמ"ח אוכלוסייה
 רע"ן התנהגות
 תא מחקר התנהגות

הנדון: פירצת הירמוך - האם ממזרח תיפתח הרעה?

רקע

1. איראן עוסקת זה שנים "בכיתור" ישראל על ידי ארגוני פרוקסים איראניים או על ידי העצמת ארגוני טרור מקומיים כדי לאפשר לה לפתוח מספר חזיתות מול ישראל. המטרה בטווח הארוך היא השמדת ישראל והמטרה בטווח הקצר היא הרתעת ישראל מפני תקיפת תוכנית הגרעין.
2. במערכת **טופאן אל-אקצא (מלחמת חרבות ברזל)**, ב-7 באוקטובר, החמאס הפתיע את האיראנים ובכך נשללה מאיראן היכולת לתזמן הפתעה מצפון על ידי חזבאללה. במצב דברים זה, איראן דוחקת את חזבאללה לעימות מוגבל בלבד (בשלב זה!) מלבנון כדי לאלץ את ישראל להסיט כוחות וקשב. במקביל איראן מפעילה פרוקסים בתימן ועיראק כדי להחליש את ישראל. הניתוח שלהלן מצביע על סימנים היכולים להעיד על ניסיון של איראן לפגוע בישראל גם **מהחזית המזרחית**.
3. בעוד העיניים נשואות צפונה לחזבאללה לבחון את כוונותיו, השקט ממזרח מתעתע. עד היום נורו כמה פגזים אל הגולן אבל לא נראו כל הכנות התקפיות משמעותיות ברמת הגולן הסורית.

מה ניתן ללמוד מהמידע הגלוי על תזוזת המיליציות בדרום סוריה

1. מאז תחילת המערכה, ב-7 באוקטובר, התקבלו דיווחים בתקשורת בערבית וברשתות החברתיות על תזוזה משמעותית של מיליציות איראניות ממזרח סוריה לדרום מערב סוריה. על פי הדיווחים, מדובר גם בכוחות חזבאללה, וגם במיליציות עיראקיות, אפגאניות וסוריות.

2. ב-10 באוקטובר 2023 דיווח היומון הסעודי 'אל-שרק אל-אוסט' על ירי שבוצע על רמת הגולן מדרום סוריה: "הירי היה מהצד המערבי במחוז דרעא הצמוד לגולן הכבוש. זה היה מסר אזהרה לישראל שניתן לפתוח חזית בגולן אם ישראל לא תעצור את המלחמה בעזה".¹

3. ב-11 באוקטובר 2023 דיווח היומון הסעודי אל שרק אל-אוסט: "קצין משמרות המהפכה חאג' מחמד אסדואללה ולוחמיו עזבו את העיר סידא זיינב (צפון סוריה) והלכו לכיוון מחוז קונייטרה. אסדואללה והכוחות שלו פיקחו על העברת כטב"מים מהמחסנים של משמרות המהפכה במחוז דרעא לאתרים צבאיים קרוב לרמת הגולן הכבושה" (מרחק של כ-3 ק"מ אווירית מכפרי אגן הירמוך).²

4. מכון ממר"י בכתבה ב-12 באוקטובר 2023: "אתר צות על-עאצמה שמזוהה עם האופוזיציה הסורית, דיווח כי פעילים מיחידת אל-רדואן הגיעו לכמה עמדות במחוז דרעא כשהם מצויידים בכטב"מים איראנים ומערכות הגנה אווירית. עוד דווח שכמה מפעילי היחידה התפרסו לאורך הגבול עם ישראל תחת פיקוח של גנרלים ממשמרות המהפכה של איראן. רשת תג'מע אחראר חוראן שמזוהה עם האופוזיציה הסורית ומסקרת את דרום סוריה, דיווחה ב 8/10 כי פעילים של חזבאללה נכנסו **לכמה עמדות צבאיות בצפון מערב מחוז דרעא** ובמחוז קונייטרה סמוך לגבול עם ישראל, וכי הם היו מצויידים בכטב"מים, טילי פג'ר איראנים ונשק מתקדם. בדיווח אחר צוין שפעילים של חזבאללה הגיעו למוצבים באזור העיירה בריקה במחוז קונייטרה שבמרחק של כשני ק"מ מהגבול עם ישראל. נראה שאיראן מעריכה שהעיסוק של ישראל באזור רצועת עזה יאפשר לה לחזק את נוכחותה בסוריה מבלי שיבוצעו תקיפות ישראליות נגדה. אתר האופוזיציה הסורי אורינט דיווח ב-11.10, כי מאז החלה מלחמת מבול אל-אקצא נכנסו לסוריה מעיראק 22 אוטובוסים עם פעילי מיליציות אפגנים ועיראקים שהוסו כתיירים דתיים שיעים".³

5. העיתון הצרפתי לה-מונד ב-28 באוקטובר 2023: "עיתונאים סורים מקומיים דיווחו שמאז 7 באוקטובר נראו כוחות תגבור פרו-איראנים באזור קונייטרה ודרעא. כוחות אלו לבנונים ועיראקים. הם אינם בוטחים במקומיים שלא ידווחו על התנועות שלהם. הם נוסעים ברכבים פרטיים בלי נשק כבד, אומר העיתוני עומר אבו לילה. הכוחות הללו ירו לגולן מאז 7 באוקטובר וגרמו לתגובה ישראלית. ב-25 באוקטובר נהרגו 8 חיילים סורים בתגובה הישראלית נגד העמדות שלהם באזור דרעא".⁴

6. השבועון הסעודי 'אל-מג'לה' (קשור לשרק אל-אוסט), ב-29 באוקטובר 2023:

¹<https://aawsat.com/%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%A7%D9%84%D9%85-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A8%D9%8A/%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B4%D8%B1%D9%82-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A8%D9%8A/4599411-%D9%85%D8%A7-%D8%B1%D8%B3%D8%A7%D8%A6%D9%84-%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D9%87%D8%AF%D8%A7%D9%81-%D8%A5%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D9%84-%D9%85%D9%86-%D8%B3%D9%88%D8%B1%D9%8A%D8%A7%D8%9F>

²<https://aawsat.com/%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%A7%D9%84%D9%85-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A8%D9%8A/%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B4%D8%B1%D9%82-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A8%D9%8A/4595151-%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%8A%D9%84%D9%8A%D8%B4%D9%8A%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%A5%D9%8A%D8%B1%D8%A7%D9%86%D9%8A%D8%A9-%D9%81%D9%8A-%D8%B3%D9%88%D8%B1%D9%8A%D8%A7-%D8%AA%D9%81%D8%AA%D8%AD-%D8%A8%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%B7%D9%88%D8%B9-%D9%84%D8%AF%D8%B9%D9%85-%C2%AB%D8%AD%D9%85%D8%A7%D8%B3%C2%BB>

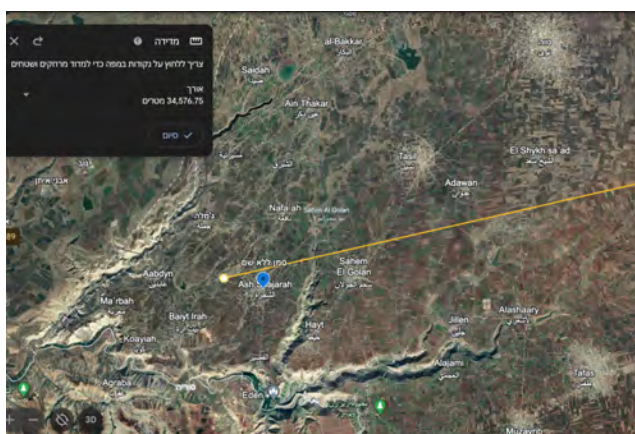
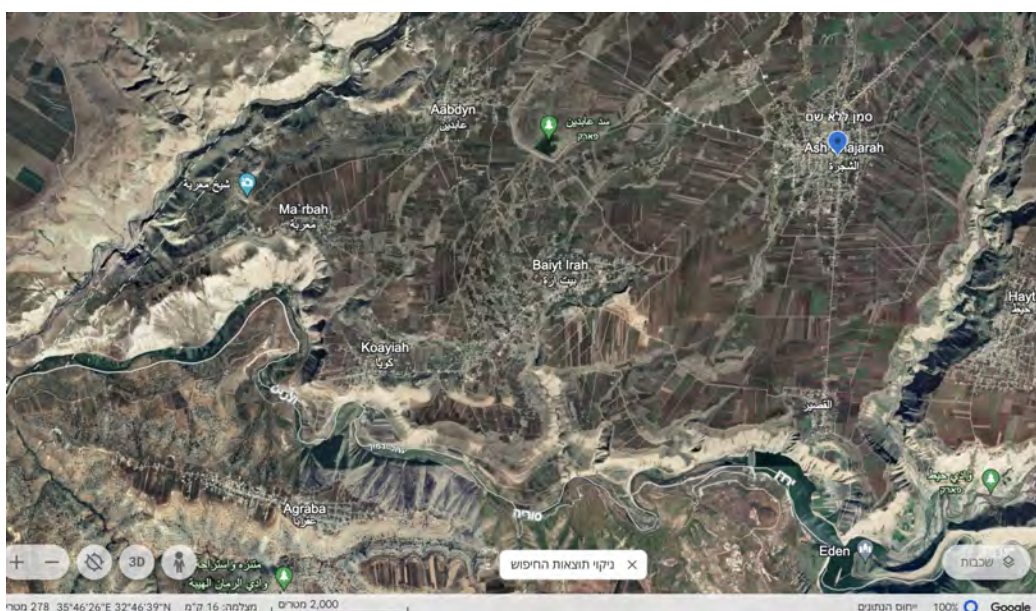
³<https://www.memri.org/cgi-webaxy/item?5928>

⁴https://www.lemonde.fr/en/international/article/2023/10/28/iran-s-latent-front-in-syria-poses-a-real-threat-to-israel_6209959_4.html#:~:text=Since%20October%207%2C%20local%20journalists,the%20American%20and%20Israeli%20strikes.

"לפי האתר "איראן יור" בדצמבר 2021 כוחות המעקב אחר זכויות האדם בסוריה העריכו שיש באזור דרעא קונייטרה וסוידא כ 11,500 חברי מיליציה איראנית. מי שאחראי לגיוס הכוחות היא "סראיא אל-ערין" הכפופה ללואא 313 שמרכזה הוא בצפון דרעא, באזור הכפרי של דרעא, בעיירה ח'אן ארנבה (צפונית לקונייטרה), עיירת אל-בעת' באזור הכפרי של קונטרה ובאזור הכפרי של סוידא. לפי האתר "איראן יור" יש כ 12 קבוצות השייכות לחזבאללה הסורי בדרעא הפרוסות באזור דרעא, בגבול ירדן, ולאורך רמת הגולן הסורית בגבול עם ישראל".⁵

7. אחת הקבוצות שעליה דווח בשבועון הסעודי היא: מג'מועת הית'ם אבו סעיפאן, בהנהגת הית'ם אבו ספיאן - לשעבר איש צבא ובימים אלה עובד לטובת חזבאללה. הכוח שלו נמצא בעיירת אל-שג'רה והכפרים הסובבים אותה על הגבול עם הגולן המערבי וירדן מדרום באזור שנקרא אגן הירמוך:

8. עוד פורסם בשבועון הסעודי כי באמצע שנת 2022 פורסמה מפה חדשה של בסיסי הכוחות האיראנים והמיליציות שלה באזור דרום סוריה, ובאזור מרכז וצפון סוריה. המפה החדשה הראתה נוכחות של 28 אתרים של כוחות איראנים ומיליציות הקשורות לאזור הדרום: "הם הקימו את החטיבה הצבאית השיעית 313 בראשות איברהים מרג', והמפקדה שלה נמצאת בעיר אזרע (כ-3 ק"מ מזרחית לכפרי אגן הירמוך). מורכבת מכ-1,200 לוחמים".

9. דיווח נוסף מ-2020 מעדכן כי בדרום סוריה יש כ 7,400 כוחות מיליציה איראניים בעיקר תחת סיראא ערין הכפופה

⁵<https://www.majalla.com/node/303006/%D8%B3%D9%8A%D8%A7%D8%B3%D8%A9/%D9%85%D9%8A%D9%84%D9%8A%D8%B4%D9%8A%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%8A%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%81%D9%8A-%D8%B3%D9%88%D8%B1%D9%8A%D8%A7-%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B3%D9%85%D8%A7%D8%A1-%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B1%D9%82%D8%A7%D9%85-%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%B4%D8%A7%D8%B1>

ללואא 313. לעיתון האל-מג'לה דווח שמאז מלחמת רוסיה עם אוקראינה כוחות המיליציה גדלו בהסכמת רוסיה. בצל הקרבות בעזה והאיומים בין איראן לישראל בהרחבת המערכה, מיליציות איראניות ירו ב-10 באוקטובר מספר פגזים מאזור אגן הירמוך בחזית המערבית לכיוון ההתנחלויות הישראליות בגולן.⁶

סיכום סד"כ הלוחמים באגן הירמוך

עד לפני 7 באוקטובר 2023 דווח על כ-2,000 לוחמים, המפוזרים בין קונייטרה בצפון הגולן ועד דרעא שבדרום סוריה. לאחר 7 באוקטובר 2023 ציינו דיווחי תקשורת כי הגיעו כוחות רבים מצפון סוריה וכי כ-7,400 כוחות מיליציה איראניים נמצאים בדרום סוריה. כמו כן קבוצות מיחידת רצ'אן (של חזבאללה) הגיעו לדרום רמת הגולן והתפרסו לאורך הגבול עם ישראל.

ישנם אלפי חברי מיליציה איראנית בדרום רמת הגולן. חלקם נמצאים בכפרי אגן הירמוך הצמודים מאוד לאזור חמת

גדר.

הכפר קויא הוא הקרוב ביותר לגבול והגישה ממנו לירמוך ומשם לחמת גדר נוחה.

⁶<https://www.majalla.com/node/303006/%D8%B3%D9%8A%D8%A7%D8%B3%D8%A9/%D9%85%D9%8A%D9%84%D9%8A%D8%B4%D9%8A%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%8A%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%81%D9%8A-%D8%B3%D9%88%D8%B1%D9%8A%D8%A7-%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B3%D9%85%D8%A7%D8%A1-%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B1%D9%82%D8%A7%D9%85-%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%B4%D8%A7%D8%B1>

מהו ייחודו של אגן הירמוך

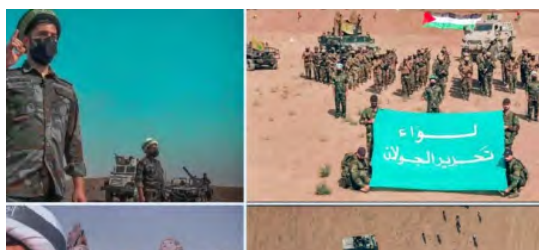
1. קרבה גדולה לישראל.
2. ירידה נוחה לירמוך ומשם לחמת גדר.
3. זהו מקום סימבולי בו המצביא האסלאמי ח'אלד אבן וליד הביס את הביזנטים ומשם כבש את ירושלים והלבנט בשנת 636.
4. איראן רואה בכך סגירת מעגל: סילוק הנציגים של הנוצרים בארץ-כלומר ישראל- (ויצירת רצף טריטוריאלי אסלאמי) כשם שח'אלד אבן וליד סילק את הביזנטים ואפשר את יצירת הח'ליפות.

מדוע לחשוש שזוהי מזימתה של איראן?

1. חזבאללה איבד את אלמנט ההפתעה וכניסתו למערכה בתנאים אלו תאפשר לו מעט הישגים והרבה נפגעים.
2. כשהקשב של ישראל הוא בעיקר לצפון ולדרום, המזרח נשאר חשוף גם מבחינת קשב וגם מבחינת סד"כ צבאי.
3. איראן ערוכה עם סד"כ גדול של אלפי לוחמים קרוב מאוד לגבול עם ישראל בדרום הגולן ושם הכניסה היא נוחה לישראל.
4. **בין 7 באוקטובר לסוף נובמבר 2023** היו 4 ניסיונות חדירה באזור הירמוך: מהגרי עבודה, והברחת נשק פלילי. קשה להניח שמהגרי עבודה יבואו למדינה השרויה במלחמה. יתכן ומדובר בבדיקת ערנות!
5. **הסד"כ של המליציות בגולן הוא סד"כ תקיפה ולא סד"כ הטרדת ישראל מרחוק. במקרה כזה תקיפה יכולה להיות נחיל התוקף רגלית** (בדומה למתקפת חמאס בעוטף עזה ב-7 באוקטובר 2023).

חיזוק לחשש שאיראן תעדיף להפתיע ממזרח

1. העיתונאי ראמז חומסי (מזכיר המערכת של אתר אל חאל נט - יועץ בתחום העיתונות, התקשורת והפוליטיקה הבינלאומית, עיתונאי המתמחה בחקירות ודיווחים פוליטיים, כלכליים, חברתיים וזכויות אדם) מדווח **ב-26 באוקטובר 2023** על החשש של איראן להיכנס למערכה עם ישראל וגם על החשש של חזבאללה מכך כדי לא "לשלם את המחיר"⁷.
2. העיתון אל-ג'רידה הכווייתי ציטט מקור במשרד של ח'מנאי שאמר שמפקד בכוח אל-קודס (הכוח האחראי על יצוא המהפכה והטרור העולמי מטעם משמרות המהפכה) אסמאעיל קאאני (إسماعيل قآني) המנהל את חדר המבצעים האיראני בהקשר של המערכה של ישראל בחמאס, קיבל דיווח העוסק במוכנות של החזית העיראקית, הסורית, הלבנונית והתימנית וההכנות לאפשרות של מערכה רחבה עם ישראל וארצות הברית. כאשר ישראל מכינה את כל כוחה נגד לבנון, יש חובה, על פי קאאני, לנסות ולפתוח זירות לא צפויות ולא להיגרר אחרי מה שישראל רוצה. ניתן לעשות זאת באמצעות התססת הגדה המערבית ועל ידי שליחת מסר לנשיא הסורי בשאר אל אסד לגבי הדחיפות בפתיחת חזית הגולן אם יש צורך בכך. הכוחות הנאמנים לאיראן בסוריה מוכנים לקחת אחריות על החזית הזאת בלי מעורבות הצבא הסורי.⁸
3. דיווח של עיתונאי מקומי מקונייטרה, **ב-18 באוקטובר 2023**: "איראן מתכננת לפתוח חזית עם ישראל מסוריה. מקורות איראניים ועיראקיים ציינו כי איסמאעיל קאאני, מפקד כוח אל-קדס השייך למשמרות המהפכה, ערך ביקור סודי בן יומיים

בסוריה ב-15 באוקטובר 2023. מטרת הביקור של קאאני לדמשק הייתה להכניס לכוננות הכי גבוהה את בעלי הברית של איראן בסוריה, לייסד חדר מצב משותף לכל בעלי הברית של איראן גם בסוריה וגם בעיראק, לנטר את המצב הנוכחי ולתאם את פריסת הכוחות".⁹

4. דיווח עיתונאי מקומי מקונייטרה, ב-20 באוקטובר 2023:

"משטר אסד ומיליציות של חזבאללה ייסדו יחידה צבאית בשם לואא תחריר אל ג'ולאן, בתמיכה ישירה של איראן, תוך שהם פותחים את הדלת להצטרפות (אחרים) ליחידה הזאת".¹⁰

סיכום ביניים: ניתן לראות כי איראן רואה בחזית המזרחית אופציה אפשרית דרכה ניתן לאתגר את ישראל לכשתכשר השעה בעיניה.

האם שיתוף הפעולה של הצבא הסורי עם הגחמות האיראניות הוא אילוץ או בחירה?

1. אירוע חריג בקונייטרה: באמצע חודש אוקטובר דווח כי הצבא הסורי עצר 34 קצינים באזור קונייטרה בתואנה של מלחמה בשחיתות.

2. **ב-3 בנובמבר 2023** פורסם דיווח בעיתון שרק אל-אוסט, אשר סיפק הסבר לתעלומה. על פי מקורות העיתון, גל המעצרים התרחש בד בבד עם סגירת כביש קונייטרה-דמשק לגורמים שאינם שייכים לשלטון. המקורות הסבירו שלאחר הזזת הכוחות השייכים ללוחמי המיליציות הקשורים לאיראן ולחזבאללה אל החזית הדרומית (מדיר א-זור לדרום סוריה סמוך לישראל), היה צורך לאבטח את האזור, וזאת על ידי הרחקת גורמים סורים בכירים באזור, שיש להם קשרים עם תושבי האזור ועם רוסיה, במטרה למנוע זליגת מידע על שינוי מצב הכוחות (של המיליציות) ועל מקומות אחסון נשק ואספקטים אחרים בקו הראשון בחזית המאבק עם ישראל. המקורות הטילו ספק בכך שהמהלך נעשה ללא תיאום עם רוסיה, שנמנעת מהתעמתות ישירה עם ישראל. המקורות הסיקו שהמעצרים נגד גורמים רוסים ואחרים נועדו לחסוך מהם מבוכה (כלומר - שכאשר תיפתח החזית הם לא יואשמו בכך שהיו מעורבים).¹¹

3. ישנה הצלבה להסבר ממקור מקומי נוסף, שטען כי בניגוד לדיווח הרשמי שלפיו 34 קצינים מכוחות אסד נעצרו על רקע מעורבותם בסחר בנשק ובסמים ובשיתוף פעולה עם גורמים זרים - מדובר בנושא גדול בהרבה, שקשור באיראן. לטענתו - הקצינים היו קשורים לרוסיה, ודיווחו לרוסיה על כל התנועות של המיליציות האיראניות באזור. עיתונאי מקומי תיאר זאת כ"הזזת קצינים משתפי פעולה עם רוסיה לטובת קצינים אחרים שפועלים לטובת איראן במחוז". כוחות אסד לא הוציאו אף הודעת אישור על המעצרים ועל הנסיבות שהובילו להם.¹²

4. על פי דיווחי עיתוני האופוזיציה הסורית **מ-10 בנובמבר 2023**, איראן מעמיקה את אחיזתה בקונייטרה. על פי הדיווח, הכוחות הסוריים עצרו אנשי ביטחון ואנשי צבא ממחוז קונייטרה שסרבו לשותף פעולה עם המיליציות האיראניות שם.

המעצרים באים בעת שאיראן ובעלות בריתה

SOHR booklet, comprising 13 reports with infogr. summarises all key developments in Syria in Sep

[999674921303](tel:999674921303)
[5137177264385](tel:5137177264385)

[999674921303](tel:999674921303)
[5137177264385](tel:5137177264385)
[3901351596290](tel:3901351596290)

עמוד 12

מחזקים את הנוכחות שלהם בקונייטרה בזמן העימות שבין חמאס וישראל, אולי כדי לפתוח חזית נגד ישראל.¹³

5. **ב-12 בנובמבר 2023** פורסם דיווח של ארגון המפקח על זכויות אדם בסוריה ולפיו "חיילי עילית מאומנים על ידי חזבאללה ומשמרות המהפכה השיגו שליטה מלאה על אזורים בדרום סוריה, הסמוכים לגולן הישראלי - כולל קונייטרה, האזור הכפרי המערבי של דמשק וחלקים ממערב דרעא".

6. **22 בנובמבר 2023:** כוחות אסד סולקו מאזור הציר שבין העיר נוא ובין הישוב הדרומי שיח' סעד. האירוע התחיל בשעה 15:00 כתוצאה מכך שהצבא הסורי ניסה להקים עמדת שליטה במבנה של יחידת הרפואה על הציר. הדבר גרם להתפרסות של חמושי מיליציות איראניות באזור וסגירת כל החנויות, שלבסוף אילץ את הצבא הסורי לסגת מכוונותיו להקים שם עמדת שליטה. הצבא סולק משם למרות שהגיע עם טנק. לידיעה זו מספר הצלבות מעיתונאים מקומיים. **הדבר מצביע על חוסר השליטה הסורי באזור הזה, ועל עצמאות החמושים.**¹⁴

7. **ב-22 בנובמבר 2023** התקיים ראיון עם דובר אל-תג'מע אחראר אל-חוראן ובו נאמר: "מיליציות איראניות השתלטו על תל אל-ג'אביה (כ-5 ק"מ צפונית-מערבית לעיר נוא) והן חופרות שם מנהרות. הן יורות פצצות מרגמה על הגולן הישראלי מאזורים סמוכים לתל אל-ג'אביה". אותו דובר מאשר שגורמי מיליציה גרשו את צבא סוריה מהנקודה שבה הוא ניסה להקים עמדת שליטה, באזור בין נוא לשיח' סעד.¹⁵

סיכום ביניים: ניתן לראות אם כן, שמשטר אסד איבד שליטה לחלוטין על גזרת רמת הגולן הקרובה לגבול עם ישראל, וכי איראן למעשה מכתיבה שם היום את סדר היום. לכן, אין בסיס להנחה שזירה נוספת לא תפרוץ מסוריה משום שאסד אינו מעוניין בזירה נוספת.

דיווח על היערכות מוגברת של כוחות צבא ירדן סמוך לגבול עם ישראל

1. **ב-22 בנובמבר 2023** פורסם כי צבא ירדן מקיים תרגיל צבאי סמוך לגבול עם ישראל, בצפון בקעת הירדן.¹⁶

2. **ב-26 בנובמבר 2023** פורסמו ברשת דיווחים על כך שתושבי אשדות יעקב מרגישים מאוימים לנוכח תגבור צבאי משמעותי מאוד של צבא ירדן באזור, ועל רקע אימוני ירי אינטנסיביים הכוללים ירי אוטומטי מסיבי ונסיעת שיירות סמוך לגבול עם ישראל.¹⁷

3. **ב-27 בנובמבר 2023** התייחסה ח"כ טלי גוטליב לנושא וכתבה: "מה יש לצבא ירדן להזרים כוחות רבים סמוך לגדרות ולערוך אימונים ארטילריים אינטנסיביים? **קיבוץ אשדות יעקב מדווח על אימונים בעצימות גבוהה וברעש אדיר.**

תלונת הקיבוץ זכתה ליחס מבטל. אסור לנו להתעלם! אסור שוב שיבוא עלינו אסון. מול צבא

עכשיו 14
@Now14Israel

בדרך לזירה נוספת מירדן? שרה ב"ק בריאיון מיוחד עם תושב אשדות יעקב: "הם יורים במכונות ירי בתוך צרורות. לפני ה-7.10 זה לא קרה, אתם צריכים להיות לידנו כדי להבין מה קורה פה"

@sarabeck75

#ישראל_בלחמת

7541522
עמוד 7

- ירדן ש'רק' מתאמן כדאי שיראו חיילי צהל שרק מתאמנים גם".¹⁸
4. הטענה הרשמית של ירדן ביחס לתגבור כוחות הצבא היתה שמדובר בהיערכות לצורך מניעת גירוש פלסטינים מיו"ש לשטחה.¹⁹
5. **ב-28 בנובמבר** התראיין תושב קיבוץ אשדות יעקב בתחנת הרדיו החרדית 'קול ברמה' והתריע מפני האפשרות של פלישה מן הגבולות הסמוכים. **"כל יום שישי יש הפגנות של תומכי חמאס בסמוך אלינו. בנקודה של אשדות יעקב אין גדר בגבול בגלל הירמוך. כל הזמן יש התרעות 'פרש טורקי' על חדירות. המח"ט טוען שבגלל חוסר תקציב אין גדר"**.²⁰ דברים ברוח זו אמר גם בראיון לערוץ 14: "הם יורים במכונות ירי בצרורות, דברים שלא היו לפני 7 באוקטובר".²¹
6. **ב-28 בנובמבר** דווח על ידי העיתון ישראל היום כי על רקע תלונות תושבי עמק הירדן פועלת ישראל להרחקת אימוני צבא ירדן מהגבול המשותף.²²

כיצד ניתן להסביר את התנהלות הכוחות הירדנים?

1. ישנה סבירות גדולה לכך שהתרגיל הירדני החריג באזור פיתחת הירמוך נועד לשדר מסר של עוצמה אל מול איראן והמיליציות הפרו-איראניות הפועלות בדרום סוריה המעוניינות בהרחבת מוטת הפעולה שלהן גם לאזור צפון ירדן. ירדן חוששת שאיראן זוממת להחדיר כוחות מיליציה לירדן כדי לפגוע בישראל, מה שעלול להביא לתגובה ישראלית קשה בשטח ירדן ולערעור היציבות בממלכה הסובלת גם כך מאי שקט כרוני.
2. ההסבר הירדני הרשמי, שלפיו מדובר בתמרון צבאי שנועד למנוע גירוש מסיבי של פלסטינים מהגדה לשטח ירדן, נראה בעיניים הישראליות כבלתי סביר - אולם הוא אינו בהכרח כזה בעיניים של מדינות ערב. קיומם של גורמי ימין משיחי בתוך ממשלת ישראל הרואים בירדן חלק מארץ ישראל השלימה או כאלטרנטיבה למדינה פלסטינית מעורר אי שקט רב אצל ירדן.
3. לבסוף, אין לשלול לחלוטין את האפשרות שמדובר בתמרון שתכליתו הכשרת קרקע לפלישה קרקעית, כפעולת השראה מפלישת חמאס בדרום ב-7 באוקטובר, תוך הונאה של ישראל. אפשרות זאת היא בסבירות נמוכה אבל לא ניתן לשלול אותה לחלוטין.

סיכום:

1. **לתפיסה האומרת שחזית לא תיפתח מסוריה כי אסד לא מעוניין במלחמה, אין על מה לסמוך משתי סיבות: לאסד אין שליטה על רוב האזורים הסמוכים לגבול עם ישראל (לפחות בין קונייטרה בצפון**

¹⁸ <https://twitter.com/TallyGotliv/status/1728994319112278454>

¹⁹ <https://www.arabnews.com/node/2413006/middle-east>

²⁰ <https://twitter.com/KolBarama/status/1729578189091918302>

²¹ <https://twitter.com/Now14Israel/status/1729833021082067442>

²² <https://twitter.com/IsraelHayomHeb/status/1729461879880224881>

הרמה לבין כפרי מערב דרעא בדרום הרמה, סמוך לגבול), ובהחלט יתכן שהוא משטה בנו ומשתף

פעולה עם התוכנית שאיראן זוממת.

2. בקונייטרה נמצאים כ-700 לוחמי יחידות עילית של המיליציות האיראניות (לואא אל-גולן). הם נפרסו קרוב לגדר הגבול עם ישראל, כנראה גם לכיוון מערב דרעא (בגבול רמת הגולן הישראלי) זאת בנוסף לעוד מאות לוחמי מיליציה הממוקמים באזור שפך הירמוך.
3. סוריה איבדה את אחיזתה על מערב דרעא ואפשר שגם בחלקים צפוניים יותר. ייתכן מאוד שמי שיקבע את סדר היום על החלק בגולן הסמוך לגדר הגבול יהיו המיליציות, ולא אסד.
4. אפשרות נוספת (אם כי פחות סבירה) היא שבכירים בצבא סוריה מדברים בשני קולות: מצד אחד (לאוזנינו בשיח הגלוי או הסיגינטי) הם אומרים שהם לא מעוניינים בחזית נוספת (כחלק מהונאה?), ומצד שני הם משתפים פעולה עם איראן ונותנים לה שליטה מלאה על הגבול עם ישראל בגולן.
5. **אסור להניח שאם סד"כ כוחות המיליציות האיראניות לא נראה בעין הוא לא קיים.** ייתכן שאלו כבר נפרסו בתוך בתי הכפריים והם שומרים על מידור מקסימלי. במקרה כזה, הם כנראה לקחו למקומיים את מכשירי הטלפון ואולי אף שבשו את תקשורת עמודי הממסר כך שהאזרחים לא יחשפו את נוכחותם.
6. **צריך להניח שהפריצה, אם תהיה, תתבצע מכמה נקודות על ציר הירמוך (חמת גדר היא אופציה אחת אבל גם מכוון ירדן זה אפשרי). במקרה כזה המטרה עלולה להיות פשיטה על הקיבוצים בדרום הכנרת כדי לשחזר את הטבח שעשה חמאס.** הפריצה עלולה להיות רגלית ואז ההגעה לקיבוצים תהיה או רגלית או איסוף (על ידי רכבים של ערבים) מהצד הישראלי. אפשרות שנייה היא פריצה מאזור פיתחת קונייטרה והגעה ליישוב צפון הגולן (מרום גולן והסביבה).
7. יש חשיבות בעת הזאת לקשר הדוק יותר בין היקל"רים וישובי רמת הגולן ודרום הכנרת כדי לבחון באיזה אופן, אם בכלל, משפיעות תנועות המיליציות וצבא ירדן על החוסן של התושבים בישובים הללו.

עד כאן.

בברכה,

דר' אלי אלשיך, איציק וולף

מכלול ניתוח זירות ומידע | ענף התנהגות | מחלקת אוכלוסייה